

УДК 81'255.2:621.74

Костенко Г. М.¹, Гудим О. С.²

¹ канд. філол. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ГФ-314м ЗНТУ

МОВЛЕННЄВІ СТРАТЕГІЇ ВВІЧЛИВОСТІ У ДИСКУРСІ АНГЛОМОВНИХ ІНТЕРНЕТ-ФОРУМІВ

Ввічливість як предмет наукового дослідження традиційно пов'язують з культурою мови та мовним етикетом, яким приділяється велика увага. Останнім часом спостерігається тенденція розглядати ввічливість як окрему наукову проблему, що вивчається у рамках багатьох гуманітарних наук, а саме прагматики, психології, етнопсихології, антропології, психолінгвістики, соціолінгвістики, культурології, теорії комунікації тощо. Ввічливість є однією з базових складових міжособистісного спілкування, яка регулює поведінку людей задля досягнення ефективної та конструктивної соціальної взаємодії. Оскільки стрімкий розвиток Інтернету впливає на різні сфери життя сучасної людини, міжособистісна комунікація все частіше трапляється в межах Інтернет-дискурсу. Зростаюча популярність Інтернет-форумів та велика кількість їх користувачів можуть слугувати полем для виявлення мовленнєвих стратегій ввічливості.

Відомий англійський лінгвіст Джофрі Ніл Ліч розробив свій набір правил та субправил, якими керуються люди в процесі спілкування. Дослідник не дає чіткого визначення ввічливості, але вважає, що ввічливість є важливим прагматичним фактором, який регулює спілкування. Він розглядає ввічливість як область риторичної прагматики та зазначає, що принцип ввічливості більшою мірою регулює спілкування, ніж принцип кооперації: він підтримує соціальну рівновагу і дружні відносини між співрозмовниками і дає зрозуміти, що, насамперед, вони зацікавлені у співпраці один з одним [2, с. 82]. Дж. Ліч виділяє шість основних максим ввічливості [2, с. 67]:

-**Максима tactu** (Tact Maxim): Зменшуйте витрати та збільшуйте вигоду співрозмовника. Прикладом цієї максими можуть слугувати наступні вирази: *Could you just clarify what you mean again?* або *So can I just clarify?* Ці

фрази часто зустрічаються на Інтернет-форумі Reddit у випадках, коли користувачі бажають прояснити незрозумілі вислови їх співрозмовників. (Метамаксима: Не змушуйте інших порушувати максиму такту).

-**Максима великодушності** (Generosity Maxim): Зменшуйте власну вигоду та збільшуйте вигоду співрозмовника. Прикладом максими великодушності на Інтернет-форумі є фраза одного з користувачів Reddit, який дозволяє своєму співрозмовнику вільно користуватися його акаунтом: *You're most welcome, don't worry about paying me back.*

-**Максима схвалення** (Approbation Maxim): Мінімізуйте осуд та більше хваліть співрозмовника. Прикладом цієї максими на Інтернет-форумі може слугувати відповідь одного з користувачів Reddit своєму співрозмовнику стосовно сумнівного ствердження про астероїд, який наближується до Землі: *You are sort of right, it really exists.*

-**Максима скромності** (Modesty Maxim): Менше хваліть та більше засуджуйте себе. Одним із прикладів маскими скромності на Інтернет-форумі Reddit може слугувати повідомлення одного з користувачів, який звертається до інших людей із проханням отримати пораду: *I am not a master in this topic. Would you please help me to figure it up?*

-**Максима згоди** (Agreement Maxim): Зменшуйте розбіжності між вами і співрозмовниками та збільшуйте згоду. Наприклад, фраза написана одним із користувачів Reddit, який закликав автора теми до об'єктивної дискусії: *I agree with you, let's try to be objective about it.*

-**Максима симпатії** (Sympathy Maxim): Зменшуйте антипатію між вами і співрозмовниками та збільшуйте симпатію. Прикладом максими симпатії може слугувати фраза, яку користувач Reddit написав автору теми: *I am sorry to here that you were unwell.*

Поняття ввічливості в англomовному Інтернет-дискурсі набуває більшої означеності, адже все більше людей переносять свій досвід спілкування та прийоми побудови ефективного комунікативного процесу із реального життя на простори Інтернету [2]. Інтернет-форуми вважаються місцем, де люди можуть знайти однодумців, отримати відповіді на різні запитання, поділитися своїми враженнями та задовольнити свої потреби у спілкуванні. Саме тому різні стратегії ввічливості є досить поширеними на англomовних Інтернет-форумах, оскільки вони сприяють продуктивній кооперації серед користувачів, допомагають запобігати конфліктам та реалізувати їх комунікативні цілі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Інтернет-форум Reddit [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.reddit.com/>

2. Leech, G. Principles of pragmatics [Text] / G. Leech. – L. : Longman, 1983. – 264 p.